

LISA 1
Rägavere Vallavolikogu
määruse nr. 23; 04. märts 2015
juurde

RÄGAVERE VALLA JÄÄTMEKAVA

AASTATEKS 2015 – 2020

2009-2013 jäätmekava uuendamine

Ulvi

2015

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	3
1. JÄÄTMEHOOLDUSE ARENGUSUUNAD RIIKLIKUL TASANDIL.....	4
1.1.Eesti keskkonnastrateegia ja keskkonnategevuskava	4
1.2 Riigi jäätmekava	4
2. JÄÄTMEKÄITLUSALANE SEADUSANDLUS	6
2.1 Euroopa Liidu direktiivid.....	6
2.2 Eesti õigusaktid.....	6
2.3 Rägavere valla õigusaktid.....	7
2.4 Kohaliku omavalitsuse õigused ja kohustused jäätmemajanduse planeerimisel	7
2.5 Rägavere valla jäätmekava ulatus ning seos üleriigilise.....	8
jäätmekavaga.....	8
3. OLEMASOLEVA OLUKORRA KIRJELDUS	10
3.1. Asukoht.....	10
3.2. Rahvastik ja elamumajandus	11
3.3 Tööstus ja ettevõtlus	12
3.4 Sotsiaalsfäär	12
3.5 Looduskeskkond	13
4. RÄGAVERE VALLA JÄÄTMEKÄITLUSE ÜLEVAADE	14
4.1 Korraldatud jäätmevedu.....	14
4.2 Üldine olukord jäätmekäitluses.....	15
4.3 Jäätmekäitlusega seotud organisatsioonilised aspektid ja vastutus	15
4.4 MTÜ Lääne-Viru Jäätmekeskus	15
4.5 Tekkinud jäätmeliigid Rägavere vallas perioodil 2011-2013.....	16
4.5.1 Olmejäätmed	17
4.5.2 Pakendijäätmed	17
4.5.3 Biolagunevad jäätmed.....	18
4.5.4 Ehitus- ja lammutusjäätmed.....	19
4.5.5 Tervishoiu jäätmed.....	20
4.5.6 Ohtlikud jäätmed.....	20
4.5.7 Rägavere vallas minevikus saastunud jäätmekõrvaldamiskohad	20
4.6 Jäätmete taaskasutamine ja kõrvaldamine ning jäätmekäitluseks vajalik loodusvara	21
4.7 Jäätmetekke prognoos	22
5. Jäätmehoolduse eesmärgid.....	23
5.1 Uue perioodi eesmärgid	23
Jäätmekoguste vähendamine, taaskasutamine	23
6. JÄÄTMEKÄITLUSE MÕJU KESKKONNALE.....	28
6.1 Teadlikkuse tõstmine ja järelevalve tõhustamine	29
7. Tegevuskava ja rahastamine	30
7.1 Hinnanguline investeeringute vajadus	34

SISSEJUHATUS

Jäätmeseadusega pannakse kohalikule omavalitsusele (KOV) mitmeid kohustusi jäätmehoolduse korraldamisel ja arendamisel. Vastavalt jäätmeseadusele seisnevad KOVi ülesanded järgnevas:

- Arendada jäätmehooldust oma haldusterritooriumil (üldine nõue);
- Korraldada jäätmete sortimist ja liigiti kogumist (liigiti kogumise koordineerimine ja edendamine, eelkõige on KOVi kohustuseks väljaspool jäätmejaamu ohtlike jäätmete kogumise korraldamine) (§31, lg 1);
- Koostada jäätmehoolduse arendamiseks jäätmekava (§39, lg 1, 2, 3);
- Rakendada korraldatud jäätmevedu (viia läbi jäätmevedajate konkursid ja hallata jäätmetekitajate registrit) (§66, lg 1, 2; §67, lg 1; §71¹, lg 1);
- Koostada ja kinnitada jäätmehoolduse korraldamiseks jäätmehoolduseeskiri ning teha jäätmehoolduseeskirja täitmise üle pidevat järelevalvet (§71, lg; §119, lg 3);
- Kooskõlastada Keskkonnaameti poolt antavad jäätmeload (esitada seisukoht jäätmelubade taotluste suhtes) (§77, lg 2).

Lisaks *Jäätmeseadusele* reguleerib KOVi kohustusi ka pakendiseadus, mille kohaselt on KOVi ülesanne korraldada oma haldusterritooriumil pakendite- ja pakendijäätmete kogumist. Siin on KOVi ülesandeks eelkõige kogumissüsteemi toimimise koordineerimine (kokkulepped taaskasutusorganisatsioonidega, nõuete esitamine kogumispunktile ja järelevalve, teavitamine). Seega mängib kohalik omavalitsus väga olulist rolli olmejäätmete käitlussüsteemi arendamisel.

Jäätmekäitlussüsteemi korraldamisel ja kavandamisel (sh jäätmekäitluslahenduste valikul) on väga tähtis, et kohalik omavalitsus omab ülevaadet jäätmete tekkekogusest ja koostisest ning jäätmekäitlustehnoloogiate arengutest nii regionaalsel kui ka riiklikul tasandil. Siiani on Eestis olmejäätmete käitlemine põhinenud prügilakesksetel jäätmekäitluslahendustel. Õigusaktidest tulenevate nõuete tõttu on olmejäätmete käitlemine suunatud aga üha enam taaskasutamise suunas.

Käesoleva jäätmekava koostamisel on lähtutud *Jäätmeseaduse* §42, mille kohaselt on kohaliku omavalitsuse koostatud jäätmekava kohaliku omavalitsusüksuse arengukava jäätmehoolduse arendamist põhjalikumalt puudutav osa.

Käesoleva jäätmekava eesmärgiks on uuendada 10. septembril 2009 aastal määrusega 99 kehtestatud „Rägavere valla jäätmekava aastateks 2009-2013“. Analüüsitakse piirkonna jäätmehoolduse olukorda, vaadatakse üle eelmisel perioodil püstitatud eesmärkide ja ülesannete täitmine, määratletakse seadusandlusest tulenevad kohustused ja eesmärgid ning töötatakse välja Rägavere valla üldised jäätmehooldusalased eesmärgid ja tegevuskava. Jäätmekava on koostatud juhindudes *Jäätmeseadusest*, Riigi jäätmekava 2008-2013 ja Riigi jäätmekava 2015-2020 eelnõus sätestatust ning lähtudes kehtivatest jäätmemajandust reguleerivatest õigusaktidest. Rägavere valla jäätmekava koostamisel on aluseks võetud Rägavere valla arengukava ja valla üldplaneering. Rägavere valla jäätmekava sisaldab üldist ülevaadet vallast, jäätmemajanduse hetkeolukorra kirjeldust ja ülevaadet ning analüüsi jäätmemajandusega seotud probleemidest.

Jäätmekava püstitab jäätmehoolduse eesmärgid aastateks 2015–2020 ja esitab tegevuskava eesmärkide elluviimiseks.

Jäätmekava koostas Rägavere Vallavalitsus.

Jäätmekava eelnõu kooskõlastatakse, avalikustatakse ning võetakse vastu Rägavere Vallavolikogu poolt *Jäätmeseaduse* §-des 55-59 sätestatud korras.

1. JÄÄTMEHOOLDUSE ARENGUSUUNAD RIIKLIKUL TASANDIL

1.1. Eesti keskkonnastrateegia ja keskkonnategevuskava

Eesti Keskkonnastrateegia aastani 2030 on riigi keskkonnalase tegevuse kavandamise ja rahvusvahelise koostöö arendamise aluseks. Selle strateegia eesmärgiks on määratleda pikaajalised arengusuunad looduskeskkonna hea seisundi hoidmiseks, lähtudes samas keskkonna valdkonna seostest majandus- ja sotsiaalvaldkonnaga ning nende mõjudest ümbritsevale looduskeskkonnale ja inimesele.

Jäätmete osas on Eestil järgmised suundumused:

- Kasutada üha enam keskkonnasõbralikke ning lihtsalt taaskasutatavaid materjale. Suureneb olmejäätmete maht, kuid kuna samal ajal tegeldakse rohkem ka jäätmete sorteerimise ja taaskasutamisega, on prügilatesse ladestatavate jäätmete kogus stabiliseerumas ning pigem hakkab see järk-järgult vähenema;
- Efektüsemate põlevkivi põletustehnoloogiate ja alternatiivsete energiatootmise viiside rakendamine toob kaasa põlevkivijäätmete tekke vähenemise;
- Inimeste keskkonnateadlikkuse suurenemine aitab kaasa jäätmete sorteerimise tõhusamale rakendamisele, mis vähendab ka jäätmete ohtlikkust;
- Väheneb ehitus- ja lammutusjäätmete ladestamine prügilasse, kuna majanduslikku kokkuhoidu silmas pidades on püsijäätmetele leitud muid rakendusi;
- Toodetes kasutatakse üha enam keskkonnasõbralikke ning lihtsasti taaskasutatavaid materjale;
- Põhimõtteid „tootja vastutab“ ning „saastaja maksab“ rakendatakse üha laiemalt;
- Prügilate keskkonnamõju väheneb, kuna vanad prügilad, mis ei vasta keskkonnakaitse nõuetele, on valdavalt suletud ning uute ehitamisel kasutatakse keskkonnahoidlikke tehnoloogiaid.

Jäätmete osas on Eesti keskkonnastrateegias püstitatud järgmine eesmärk:

- 1) Aastal 2030 on tekkivate jäätmete ladestamine vähenenud 30% ning oluliselt on vähendatud tekkivate jäätmete ohtlikkust.
- 2) Oluline on suurendada jäätmete sortimist, taaskasutamist, sh ringlussevõttu, et vähendada kõrvaldatavate jäätmete kogust miinimumini.
- 3) Oluline on vähendada jäätmete ohtlikkust ning ohtlike ainete sisaldust jäätmetes, see ühtlasi väldib jäätmete käitlemisel õhku, vette ja pinnasesse sattuvate heitkoguste suurenemist.

1.2 Riigi jäätmekava

Riigi jäätmekava 2015–2020 peaesmärk on jäätmehoolduse kestva arengu tagamine vastavalt jäätmepoliitikas seatud sihtidele. Koostatava jäätmekava strateegiline eesmärk on jäätmehierarhia põhimõtte rakendamine. Sealjuures on rõhk eelkõige jäätmetekke ja majanduskasvu omavahelise seose katkestamiseks vajalike meetmete välja töötamine.

Nii jäätmete raamdirektiivis (2008/98/EÜ) kui ka jäätmeseaduses on kirjeldatud, et jäätmehoolduses tuleb juhinduda jäätmehierarhiast. Seni kehtinud kolmeastmeline jäätmehierarhia (vältimine–taaskasutamine–kõrvaldamine) on direktiivis nüüd asendatud viieastmelise hierarhiaga: vältimine–korduskasutuseks ettevalmistamine–ringlusse võtmine–muu taaskasutamine–kõrvaldamine. Hierarhia kohaselt tuleb esmajärjekorras jäätmeteket vältida ja kui see osutub võimatuks, tuleb jäätmeid nii palju kui võimalik ette valmistada korduskasutuseks, siis ringlusse võtta ja muul viisil taaskasutada, et ladestada prügilasse võimalikult vähe jäätmeid. Tegemist on direktiivist lähtuva põhimõttega, mille järgimist eeldatakse kõigilt liikmesriikidelt. Jäätmetekke vältimise programm on üks vahendeist kuidas

pikaajalise planeerimise ning teatud meetmete kaudu on võimalik direktiiviga kirjeldatud eesmärgid saavutada. Jäätmete vältimise programmiga kehtestatud meetmed peaksid olema suunatud majanduskasvu ja jäätmetekke vahelise otsese seose ning sellega kaasneva keskkonnamõju kõrvaldamisele.

Periood 2006-2012 on jäätmehoolduse arengus olnud mitmel tasandil väga kiire. Sihipäraselt on suletud kõik keskkonnanõuetele mittevastavad prügilad ning oluliselt on kasvanud jäätmete taaskasutuse osakaal. Jäätmete taaskasutusvõimalused on mitmekesisunud, arenev kogumistaristu aitab kaasa kvaliteetse toorme kogumisele ning näha on, et erasektor tunneb valdkonna vastu järjest kasvavat huvi. Jäätmete masspõletus ja jäätmekütuse tootmine on hetkel kujunemas kaheks peamiseks sega-olmejäätmeid taaskasutavaks toiminguks. Huvi ringlussevõtu ning korduskasutuse vastu on jäänud väheseks või on panuse osakaal jäätmekoguste mõistes suhteliselt madal. Märkida tuleb, et sega-olmejäätmed moodustavad Eestis tekkivast jäätmekogusest vaid kuni 3 %. Ligikaudu 70 % jäätmeid tekib tegelikult põlevkivitööstuses ning tekkiva aheraine ja tuha taaskasutamise osakaal on jätkuvalt väga väike.

Riigi jäätmekava 2015-2020 eesmärkide püstitamisel on lähtutud EL ja Eesti keskkonnapoliitikast, sh õigusaktide nõuetest ja heast keskkonnatavast. Laiendatud on eesmärgi elluviimiseks kavandatud meetmeid ja tegevusi. Üldised EL jäätmepoliitika eesmärgid ja printsiibid on:

- muuta liidu majandus ressursitõhusaks, keskkonناسäästlikuks ja konkurentsivõimeliseks vähese CO₂-heitega majanduseks;
- esmatahtsad tooted on ökodisainitud eesmärgiga optimeerida ressursside ja materjali tõhusat kasutust ning selle käigus on muu hulgas käsitletud ringlussevõtu võimalust, ringlussevõetavat sisu ja vastupidavust;
- jäätmete muutmine ressursiks, kusjuures aluseks tuleb võtta jäätmehierarhia range kohaldamine ja hõlmata jäätmete eri liike;
- jäätmeid käideldakse turvaliselt ressursina, jäätmetekke isiku kohta on vähenenud absoluutarvudes, jäätmete energiakasutust on piiratud nii, et see on lubatud ainult ringlusse mittevõetavate materjalide puhul.

Jäätmekavas aastateks 2015-2020 lähtub eeltoodud eesmärgist ja keskkonnastrateegias vajalikuks loetud meetmetest, milleks on:

- jäätmekäitluse korraldamise pikaajaline kavandamine;
- seire- ja järelevalvesüsteemi arendamine kontrolli tõhustamiseks jäätmevoogude ja jäätmehoolduse üle;
- soodustuste, toetuste ja regulatsioonide süsteemi rakendamine jäätmetekke vähendamiseks ning jäätmete käitlemise arendamiseks (sh ladestusest tulenevate keskkonnamõjude vähendamiseks ja riskide vältimiseks);
- ühiskonna keskkonnateadlikkuse tõstmiseks jäätmehooldust puudutavate kampaaniate ning teavitustöö läbiviimine riigi ja kohaliku omavalitsuse tasandil.

Tervikliku üleriigilise jäätmekäitlussüsteemi saavutamiseks aastaks 2020 peavad kohalikud omavalitsused senisest enam arendama omavahelist koostööd jäätmehooldust korraldavate dokumentide koostamisel ja jäätmete liigitikogumise arendamisel.

2. JÄÄTMEKÄITLUSALANE SEADUSANDLUS

2.1 Euroopa Liidu direktiivid

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 2008/98/EÜ on jõustunud 19. november 2008. Direktiivi eesmärk on edendada jäätmete korduskasutust ja jäätmete ringlussevõttu, et vähendada prügilates jäätmeid ja neist tekkivaid kasvuhooonegaase.

Pakendi ja pakendisüsteemi õigusaktide aluseks on Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 94/62/EÜ pakendi ja pakendijäätmete kohta. Direktiivi on hiljem täiendatud (2004/12EÜ ja 2005/20EÜ).

Oluline jäätmekäitlust reguleeriv raamdirektiiv on Nõukogu direktiiv 96/61/EÜ, 24. september 1996 (saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta), mis näeb ette saasteainete emiteerimise integreeritud komplekslubade väljaandmist.

Jäätmeseaduse alusel antud jäätmehooldust korraldavad Vabariigi valitsuse ja keskkonnaministri määrused toetuvad kas vastavalt Euroopa Nõukogu direktiivile või Euroopa komisjoni otsusele.

2.2 Eesti õigusaktid

Eesti Vabariik rakendab jäätmehoolduse planeerimisel ja korraldamisel säästva arengu põhimõtteid, mis on kooskõlas Euroopa Liidu vastavate direktiividega. Eesti jäätmehooldust reguleeriv seadusandlus täieneb pidevalt. Kehtivate õigusaktide terviktekstid on avaldatud Riigi Teatajas (elektronilise Riigi Teataja (eRT) – <https://www.riigiteataja.ee/ert/ert.jsp>) ja ära toodud Keskkonnaministeeriumi kodulehel: <http://www.envir.ee/1002>.

Olulisemad õigusaktid on *Jäätmeseadus* ja *Pakendiseadus*.

Jäätmeseadus lähtub peamiselt EL jäätmealasest raamdirektiivist (Euroopa Parlamendi Nõukogu direktiiv 2008/98/EÜ jäätmete kohta). *Jäätmeseadus* sätestab üldnõuded jäätmete tekke ning neist tuleneva tervise- ja keskkonnaohu vältimiseks ning jäätmehoolduse korralduse jäätmete ohtlikkuse ja koguse vähendamiseks, samuti vastutuse kehtestatud nõuete rikkumise eest.

Pakendiseadus võeti vastu 21.04.2004 ja see on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiviga 94/62/EÜ pakendi ja pakendijäätmete kohta. *Pakendiseadus* sätestab pakendile ja pakendi kasutamisele esitatavad üldnõuded, pakendi ja pakendist tekkivate jäätmete vältimise ja vähendamise meetmed, pakendi ja pakendijäätmete taaskasutussüsteemi korralduse ning vastutuse kehtestatud nõuete täitmata jätmise eest.

Jäätmeseaduse §1 (2) kohaselt teatud liiki jäätmete käitlemine ei kuulu *Jäätmeseaduse* reguleerimisalasse. Radioaktiivsete jäätmete käitlemisel tuleb arvestada *Kiirgusseadusega*. Loomsete jäätmete käitlemist reguleerivad *Loomatauditõrje seadus* ja selle alusel vastuvõetud määrused.

2.3 Rägavere valla õigusaktid

Kohaliku omavalitsuse erinevate õigusaktidega täpsustatakse jäätmehoolduse arendamise erinevaid aspekte.

Kõige olulisem kogu Rägavere valla territooriumi ja kõiki eluallasid hõlmav arengudokument kohalikul tasandil on Rägavere valla arengukava.

Omavalitsuse õigusaktidest on jäätmekäitluse korraldamisel olulisemad Rägavere valla Jäätmehoolduseeskiri, vastu võetud vallavolikogu 21.08.2008 määrusega nr 61.

Jäätmekava koostamisel on eelnimetatud materjale arvestatud niivõrd, kuivõrd nende täpsus seda võimaldab.

2.4 Kohaliku omavalitsuse õigused ja kohustused jäätmemajanduse planeerimisel

Eesti jäätmehooldust tervikuna reguleerib Jäätmeseadus (RTI 26.02.2004, 9, 52), mis jõustus 1. mail 2004.

Jäätmeseadus on kooskõlas Euroopa Liidu jäätmealase seadusandlusega. Vastavalt Jäätmeseadusele on jäätmekäitluse planeerimine ja suunamine oma haldusterritooriumil omavalitsuste ülesanne. Jäätmeseadusega on kohalikele omavalitsustele kehtestatud järgmised õigused ja kohustused:

1. Jäätmehoolduse arendamise korraldamine oma haldusterritooriumil (§ 12 lg 2). Jäätmehoolduse arendamine on jäätmealase teabe levitamine, jäätmealane nõustamine ja jäätmehoolduse kavandamine või muu tegevus, mille eesmärk on vältida või vähendada jäätmeteket ning tõsta jäätmehoolduse taset (§ 12 lg 1);
2. Jäätmete liigitikogumise ja sortimise edendamine, et võimaldada nende taaskasutamist võimalikult suures ulatuses (§ 31);
3. Kohaliku omavalitsuse jäätmekava koostamine ja vajaliku teabe andmine üleriigilise jäätmekava koostamiseks (§ 39 lg 1);
4. Kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava on kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava osa, mis käsitleb valla jäätmehoolduse arendamist (§ 42 lg 1, lg 2);
5. Jäätmekava koostamise käigus kogutud teabe säilitamine seaduses sätestatud korras (§ 44 lg 5);
6. Kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava eelnõu esitatakse enne selle vastuvõtmist arvamuse avaldamiseks Keskkonnaametile ning maavanemale (§ 55);
7. Kohaliku omavalitsuse jäätmekava avalikustamine, avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu korraldamine (§ 56-57);
8. Jäätmekava avaliku väljapaneku ja avaliku istungi tulemuste avaldamine kohalikus ajalehes (§ 58);
9. Kui riigi jäätmekava ajakohastamise käigus tehtud muudatused käsitlevad kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava, ajakohastatakse kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava ühe aasta jooksul ajakohastatud riigi jäätmekava kinnitamisest arvates (§ 43 lg 3);
10. Kohalik omavalitsus võib nõuda oma haldusterritooriumil tegutsevalt ettevõtjalt äriseadustiku tähenduses, mittetulundusühingult, sihtasutuselt ja seaduse alusel asutatud muult asutuselt jäätmekava koostamist oma kulul ning esitamist, kui see on vajalik KOV üksuse jäätmekava koostamiseks või ajakohastamiseks (§ 44 lg 4);
11. Kodumajapidamises tekkivate ohtlike jäätmete kogumise korraldamine, v.a. probleemtoodete puhul tootja vastutuse rakendumisel (§ 65 lg 2);

12. Korraldatud olmejäätmeveo organiseerimine oma haldusterritooriumil, mis hõlmab olmejäätmete veo ja kogumise korraldamist. Korraldatud jäätmevedu võib hõlmata ka muid jäätmeid, kui seda tingib oluline avalik huvi (§ 66 lg 2);
13. Korraldatud jäätmeveo tingimuste kehtestamine (korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmeliikide määramine, korraldatud olmejäätmeveo piirkondade määramine, vedamise sageduse ja aja määramine, jäätmeveo teenustasu piirmäära kehtestamine) (§ 66 lg 1-4);
14. Korraldatud olmejäätmeveo konkursi korraldamine iseseisvalt või koostöös teiste omavalitsustega riigihangete seaduse alusel kehtestatud korras (§ 67 lg 1ja 2);
15. Jäätmevaldajate registri asutamine ja registri pidamise korra kehtestamine (§ 69 lg 3);
16. Korraldatud jäätmeveoga hõlmatud jäätmete taaskasutamise ja kõrvaldamise korraldamine. Kohaliku omavalitsuse organ võib korraldada ka muude jäätmete taaskasutamist või kõrvaldamist (§ 70);
17. Kohaliku omavalitsuse jäätmehoolduseeskirja kehtestamine (§ 71);
18. Arvamuse avaldamine jäätmele taotlustele (§ 79);
19. Jäätmeseaduse rikkumistest tulenevate väärtegade kohtuväline menetlemine (§ 127 lg 2);
20. Jäätmete ning nendest põhjustatud saaste likvideerimine, kui saastatud kinnisasja omanik ei täida seadusejärgset kohustust, saastatud kinnisasja omaniku kulul asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras (§ 128 lg 5);
21. Kui kohaliku omavalitsuse organ ei ole korraldanud oma haldusterritooriumil korraldatud jäätmevedu, kuigi tal oli vastav kohustus ja sellest tulenevalt on tekkinud keskkonnasaastus, kannab jäätmete ning nendest põhjustatud saaste likvideerimise kuludest poole kohaliku omavalitsuse organ (§ 128 lg 6);
22. Korraldatud jäätmevedu rakendus Eestis alates 2005. aasta 1. jaanuarist (§ 135). Eesti Vabariigis kehtiva Keskkonnajärelduse seaduse järgselt on kohalik omavalitsusorgan või asutus üks keskkonnajärelduse teostajatest (§ 3 lg 1).

Kohalik omavalitsuseüksus:

- rakendab seaduses sätestatud abinõusid ebaseadusliku tegevuse tõkestamiseks ja kohustuslike keskkonnakaitse abinõude elluviimiseks;
- teavitab Keskkonnainspeksiooni keskkonda kahjustavast või ohustavast õigusvastasest tegevusest või loodusressursi kasutamisega seotud õiguspärasest tegevusest, kui selline tegevus seab ohtu inimeste elu, tervise või vara, ning Maa–ametit maakasutuse, maakorralduse, maa– arvestuse ja maareformi toimingute nõuete rikkumise juhtumitest (§ 6 lg 3).

Pakendiseaduse kohaselt on omavalitsuse ülesanne määrata kindlaks oma haldusterritooriumil pakendi ja pakendijäätmete kogumisviisid (§ 15 lg 1). Kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekavas peab olema eraldi käsitletud pakendi ja pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise korraldamine, väljaarendamine ja seatud eesmärkide saavutamise meetmed (§ 15 lg1- 2).

2.5 Rägavere valla jäätmekava ulatus ning seos üleriigilise jäätmekavaga

Nii nagu üleriigiline jäätmekava, on ka Rägavere valla jäätmekava piiratud ulatusega ning käsitleb neid jäätmeliike, mis on *jäätmeseaduse* reguleerimisalas, seega nii ohtlikud jäätmed kui ka tavajäätmed (s.h püsijäätmed).

Jäätmekava ei käsitle järgmisi jäätmeid ja heitmeid, mis on muude õigusaktide reguleerimisalas:

- välisõhku heidetavad saasteaineid ja heiteid; välisõhu suhtes on põhiliseks reguleerivaks õigusaktiks *välisõhu kaitse seadus* (RT I 2004, 43, 298) ja *tööstusheiteseadus* (RT I, 16.05.2013; samas käsitleb jäätmekava jäätmepõletustehase ja koospõletustehase temaatika;
- reovett ja koos reoveega käitlemisele kuuluvaid või keskkonda heidetavaid jäätmeid (*veeseaduse* (RT I 1994, 40, 655) reguleerimisala); jäätmekava käsitleb reovee käitlemise tulemusel tekkivad jäätmed, näiteks reoveesetet, võreprahti jm;
- radioaktiivseid jäätmeid (*kiirgusseaduse* (RT I 2004, 26, 173) reguleerimisala)
- lõhkematerjalijääkidest koosnevaid ja lõhkematerjale sisaldavad jäätmeid (*lõhkematerjaliseaduse* (RT I 2004, 25, 17 reguleerimisala));
- loomseid jäätmeid ja kõrvalsaadusi, sealhulgas loomakorjuste käitlemist (Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EÜ) nr 1774/2002, 3. oktoober 2002, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste sanitaareeskirjad ja *loomatauditõrje seaduse* (RT I 1999, 57, 598) reguleerimisala);
- mullaviljakuse parandamiseks või mujal põllumajanduses taaskasutatud sõnnikut (*veeseaduse* (RT I 1994, 40, 655) reguleerimisala) ning muid mullaviljakuse suurendamiseks taaskasutatud põllu- või metsamajanduses tekkivaid loodusomaseid biolagunevaid tavajäätmeid;
- maavarade uuringute, kaevandamise, töötlemise ja ladustamise tulemusena tekkivaid jäätmeid ning karjäärde töö tulemusena tekkinud jäätmed, kui need jäätmed ei teki otseselt nimetatud toimingute tulemusena;
- ehitustegevuse käigus välja kaevatud saastumata pinnas ja muu loodusomane materjal, kui on kindel, et materjali kasutatakse selle loomulikus olekus ehitamiseks selles kohas, kust see välja kaevati.

Jäätmekava üheks osaks on pakendiseadusega reguleeritavad pakendijäätmed (*pakendiseadus* (RT I 2004, 41, 278)) ja nende käitlemine.

3. OLEMASOLEVA OLUKORRA KIRJELDUS

3.1. Asukoht

Rägavere vald asub Lääne-Virumaa idaosas, vallakeskus Ulvi asub Rakverest 17 km kaugusel. Läänest ja lõunas piirneb Rägavere vald Vinni vallaga, idast Sonda vallaga (Ida-Virumaa), põhjast Sõmeru ja Viru-Nigula vallaga. Valla territooriumi suurus on 172,8 km² ja asub Pandivere kõrgustiku idanõlval. Tallinnasse ja Narva on kaugus võrdset 120 km, naabervaldade keskused jäävad alla 15 km kaugusele.

Valda läbiv riiklik teedevõrk on tihe ja hea kvaliteediga. Teed tagavad hea ühenduse Rakverega, naabervaldadega, ühendus on Tallinn-Narva maanteega.

Paiknemisest tingituna on Rakvere selge tõmbekeskus, nii hariduse, tööhõive kui ka kaubanduslikus ja kultuurilises mõttes.

Joonis 1. Rägavere valla kaart

3.2. Rahvastik ja elamumajandus

Rägavere vallas on 14 küla (vt Joonis 1), suurim neist on Ulvi küla. 01. jaanuari seisuga 2014 oli vallas registreeritud elanike arv 890. Rahvastiku tihedus vallas on suhteliselt väike 5,1 in/km².

Joonis 2 Rägavere valla külad

Tabel 1

Rägavere valla elanike arv (seisuga 01.01.2014)

	01.01.2014
Aasuvälja	22
Kantküla	43
Kõrma	15
Lavi	39
Miila	46
Männikvälja	21
Mõedaka	54
Nurkse	57
Nõmmise	42
Põlula	55
Sae	8
Uljaste	56
Ulvi	302
Viru-Kabala	128
Valla täpsusega	2
KOKKU	890

Elamufond on 98% ulatuses eraomandis. Vallas on 272 ühepereelamut ja 12 korterelamut. 1. jaanuar 2014. a seisuga elas Rägavere vallas 454 perekonda.

Tööealiste elanike arv vallas on 410 (mehed 18-63.a. ja naised 18-59.a).

3.3 Tööstus ja ettevõtlus

Valla majanduse elujõulisus sõltub siin paiknevate ettevõtete konkurentsivõimest. Ettevõtlus on kohaliku majanduselu aluseks. Ettevõtete rohkus ja hästitasuvate töökohtade olemasolu tagavad omavalitsuse tulubaasi suurenemise laekuvate maksude näol ning inimestele kõrgeid sissetulekuid ja sellest tingitud elatustaseme tõusu tarbimistaseme ja maksujõudluse põhjal.

Ettevõtlus Rägavere vallas on peamiselt seotud transpordiga, põllumajandusega ning puidu töötlemisega. Ligikaudu pooled ettevõtetest paiknevad Ulvi külas, kus elab umbes kolmandik valla kogurahvastikust. Teistest mõnevõrra aktiivsem majandustegevus on ka Põlulas, kus paikneb kalakasvatusteskus ning põllumajandusettevõtted, samuti aga valla ainus kool.

3.4 Sotsiaalsfäär

Rägavere vallas saab omandada põhiharidust Põlula põhikoolis. Alates 1966. aastast on Ulvis ka lasteaed. Lasteaed asub ühes hoones koos Ulvi hooldekoduga, mis avati 06.03.1999. aastal ja kus on 30 hoolealust.

Valla kultuurielu peamiseks keskuseks on Rägavere Valla Rahvamajas tegutsev Ulvi klubi, noortetuba, raamatukogu. Klubis töötavad erinevad ringid täiskasvanutele ja lastele. Miila küla sündmuste keskne koht on Miila külamaja.

Vallas töötab ka kaks raamatukogu. Ulvi raamatukogu teeninduspiirkond on Ulvi, Põlula, Aasuvälja, Mõedaka, Kantküla, Nurkse, Männivälja, Lavi küla. Raamatufondi suurus on 12133. Viru-Kabala Raamatukogu fondi suurus on ca 9000 ja raamatukogu täidab suures osas ka külaklubi ülesandeid ja on infovahetuse koht.

Sportimisvõimalused on vallas olemas, kuid vähe. Põhikooli juures on vähendatud mõõtmetega staadion ja korvpalliväljak. Palliväljak on ka Viru-Kabala ja Ulvi külas. Rägavere vallas on ka Mõedaku Suusabaas, mis on Rägavere vallal omandis. Mõedaku Suusabaas on eeskätt suusaspordi vajadusi arvestav. Suvel on seal võimalik mängida ka tennist ja korvpalli ning teha tervisejooksu suusaradadel. Tervishoiu teenuse kättesaadavus on Rägavere vallas rahuldav. Valla elanike vajadusi katavad põhiliselt Ulvi perearstikeskus, kus võtab patsiente vastu perearst ja velsker. Ambulatooriumis teostatakse füsioteraapialisi protseduure ning laboratoorseid analüüse. Kohapeal tehakse elektriravi ja massaaži, veresuhkru-, kolesterooli-, uriinianalüüse, EKG uuringuid. Bakterioloogilised analüüsid ja vere biokeemilised analüüsid saadetakse Rakvere Haigla laborisse. Hambaravi teenust pakub Ulvi Hambakabinet (stomatoloog). Lähim kõrgema astme meditsiiniline teenindus asub Rakveres. Vallas puudub apteek.

3.5 Looduskeskkond

Rägavere valla territoorium kuulub kolme erinevasse maastikurajooni: valla põhjaosa asub Kirde-Eesti ehk Viru lavamaal, kesk-, edela- ja lõunaosa Pandivere kõrgustikul ning väike osa valla kaguservast Alutaguse madalikul. Rägavere vald on seega üleminekutsoon erinevate suuremate maastikurajoonide vahel.

Kirde-Eesti ehk Viru lavamaad, mis asub Põhja-Eesti rannikumadalikust ning Põhja-Eesti klindist sisemaa suunas, iseloomustab õhuke pinnakate, mis pakseneb klindiäärsetest loopealsetest lõuna suunas. Lavamaa moreentasandikke lõhestavad loodesuunalised jõeorud, mis järgivad tektoonilisi lõhesid. Kohati leidub moreenkõrgendikke, oose ja vööri ning teisi väiksemaid pinnavorme. Õhukese pinnakattega pae- ja moreentasandikud on karstunud peamiselt tektooniliste lõhevööndite kohal, lõhedesse valgunud vesi väljub allikatena jõeorgudes ning klindil.

Lavamaast lõunasse jääb Pandivere kõrgustik, mis on genesilt jäälahkmeala kulutuskõrgendik. Kõrgendiku nõlvad kõrgenevad laugelt ning seda iseloomustab lausik pinnamood: lainjad moreentasandikud, mida kohati lõikavad põhja-lõuna suunalised oosid, mõhnad ja mõhnastikud, kohati orud ning lõunaosas voored.

Genesist tingituna on Pandivere pinnakate õhuke, üldiselt vähem kui 5 meetrit.

Kõrgustiku äärealadel leidub ka jääjärvetasandikke. Kõrgustik paikneb ordoviitsiumi ning siluri avamusalal, mille maapinnalähedased lubjakivid on kergesti karstuvad, mistõttu kõrgustiku keskosas puuduvad jõed. Lumesula- ja sademeveed väljuvad allikatena kõrgustiku jalamil, andes alguse paljudele jõgedele ning põhjustades liigniiskuse tõttu Pandivere äärealade soostumist. Alutaguse madalik, mis asub Kirde-Eesti lavamaa ja Peipsi järve vahel, moodustub kerkinud jääjärve põhi: valdavaks on seega jääjärve-, järve- ja sootasandikud, ning piirkond on soine ja metsasus on suur. Madalikku läbib ooside ja teiste mandrijää servamoodustiste vöönd.

Spetsiifilisemalt paikneb Rägavere vald Ordoviitsiumi avamusalal, mille valdavalt moodustavad savikad lubjakivid ning merglid, mis nii Pandivere kõrgustiku kui Kirde-Eesti lavamaal on õhukese pinnakattega piirkondades karstuvad. Ordoviitsiumi ladestusse kuuluvad olulisemad maavarad nagu kukersiit ja fosforiit. Rägavere vald kuulub territoriaalselt

tootmisväärse põlevkivi leiupiirkonda, siin leidub ka fosforiiti. Pinnakatte maavaradest leidub kruusa ning osaliselt valla territooriumil asuv Sirtsu raba on turbarikas.

Pinnakatte paksus vallas varieerub vastavalt piirkonnale ning pinnavormidele. Kuigi valdavalt on Pandivere kõrgustiku ja Kirde-Eesti lavamaal pinnakate suhteliselt õhuke, jääb Eesti Maastikud 2005 andmetel Rägavere vald piirkonda, kus pinnakate on 10-20 m paks, mis viitab viimase jäätumise järel tekkinud kuhjeliste pinnavormidele (oosid, mõhnad jms). Vald ongi vahelduva reljeefiga: lääneosa paiknevad oosid ja mõhnad ning Mõdriku-Roela maastikukaitsealasse jäävad sootсандикud. Sellest ida suunas vahelduvad moreentasandikud ja küngastikud, siin asub mandrijää taandumise staadiumi märkiv Võlumäe otsamoreen ning valla põhjapiiril asub Kabala raba. Valla keskosas läbivad Kunda jõgi ja Voore oja Männikvälja mõhnastikku (nn Männikvälja mägesid), millest ida poole jäävad valdavalt metsased sootсандикud. Valla territooriumil on seega küllaltki palju metsaseid ja soiseid alasid, põllumaade vöö läbib Mõedaka, Nurkse, Ulvi ja Viru-Kabala külasid. Pandivere kõrgustikule omaselt on järvi piirkonnas vähe, olemasolevad järved on väikesed ja tekkinud pigem savisema põhjaga sootсандикel.

Kunda jõgi voolab Kirde-Eesti lavamaa jõgedele omaselt piki aluspõhjalist vagumust ning jõe orus avanevad mitmed allikad, mis omakorda aitavad kaasa Pandivere kõrgustiku äärealadel allikate vöõndist madalamal tasemetel olevate alade soostumisele.

Valla aluspõhjust tulenevalt esineb Rägavere piirkonnas karstumist ning valla territooriumile jäävad järgmised karstialad (AS Maves 2002.a. teostatud uuringu Karst ja allikad Pandiveres põhjal):- Mõedaku-Kantküla-Nurkse karstiväli, mis asub Kantküla, Mõedaku ja Nurkse küla põldudel. Kokku esineb 45 kurisut või karstinõgu, mis on moodustunud aluspõhja rikete- ja lõhevöõndi piirkonnas. Karstinõgude sügavus ulatub 1,5 m, pikkus 200 ja laius 50..150 m-ni. Kevadeti esineb ajutisi järvikuid. Põldudel on kuni 1,5 m sügavusi ja 3 m läbimõõduga langatuslehtreid.

Kuivajõe karstiala. Asub Kuivajõe külas. 200 m pikkuses ja 100 m laiuses orus on 4 suuremat kurisut. Kevadeti voolab oja maa peal, suvel on org kuiv ja oja voolab maa all. Kurisute neelamisvõime on 50 l.

4. RÄGAVERE VALLA JÄÄTMEKÄITLUSE ÜLEVAADE

4.1 Korraldatud jäätmevedu

Vald kavandab olmejäätmete kogumise ja veo kontsessiooni alusel leitud olmejäätmete vedajaga sõlmitud teenuselepingu alusel alates 2017. aastast. Selleks kavandatakse eelnevalt koostada Rägavere valla Korraldatud jäätmeveo rakendamise kord ja uuendatakse Rägavere valla Jäätmehoolduseeskirja, mis on vastu võetud vallavolikogu 21.08.2008 määrusega nr 61.

Rägavere valla elanikelt hakatakse tasuta vastu võtma järgnevat jäätmeid: pakendid, paber ja kartong, plastid, suurjäätmed, metall, töödeldud ja immutatud puit, töötlemata puit, lehtklaas, biolagunevad aia- ja pargijäätmed, rõivad, tekstiil, jalatsid, elektri- ja elektroonikaseadmed, akud, patareid, luminescentslambid, elavhõbedajäätmed, olmekemikaalid, pestitsiidid, reostunud pakendid, reostunud materjalid, ravimid, vanaõli, õlifiltrid, värvi-, laki- ja liimijäätmed, vanarehvid.

Majapidamistest kogutud jäätmed viiakse jäätmeveo korraldaja poolt hallatavasse keskusesse, kus toimub nende täiendav sortimine. Taaskasutuseks kõlblik osa nendest suunatakse taaskasutusse, see osa, mille taaskasutuse ei ole võimalik või majanduslikult otstarbekas suunatakse vastavalt nende iseloomule edasisele käitlemisele. Näiteks vanaõli puhastatakse ja sellest saab uusi määrdeaineid. Aia ja pargijäätmed kompostitakse, papp ja

paber saavad uuesti pappkastideks/ joonistuspaberiks jne.

Ohtlike- ja tavajäätmete (v.a. olmejäätmed) kogumiseks elanikkonnalt korraldab Rägavere Vallavalitsus koostöös SA Keskkonnainvesteeringute Keskus kogumisringe, mille käigus saab valla elanikkond majapidamises tekkinud jäätmed ära anda võimalikult lähedal oma elukohas.

4.2 Üldine olukord jäätmekäitluses

Rägavere vallal puudub täna elanike arvu tõttu korraldatud jäätmeveo kohustus. Rägavere vallal, allasutustel ja enamusel elanikel on olmejäätmete veoks sõlmitud lepingud OÜ Elkarin'iga, kellelt saab ka konteineid rentida ja tühendamist tellida vastavalt vajadusele, tasutakse renti konteineri eest ja prügi eest koguse järgi. Vallas tegutsevad ettevõtted ja elanikud kasutatavad ka teisi jäätmevedajaid, põhiliselt Ragn-Sells AS-i.

Hetkel puudub vallal ülevaade sõlmitud jäätmeveo lepingutest, 2013 aastal koguti JATS andmetel 107,126 tonni olmejäätmeid, mis teeb 120 kg elaniku kohta, Eurostati andmetel tekkis Eestis 2012. aastal olmeprügi ühe elaniku kohta 298 kg.

Võrreldes korraldatud jäätmeveoga piirkondade olmeprügi koguseid inimese kohta, on Rägavere vallas kogus poole väiksem.

4.3 Jäätmekäitlusega seotud organisatsioonilised aspektid ja vastutus

Vastavalt jäätmeseadusele määrab kohalik omavalitsus jäätmeliigid, millele kohaldatakse korraldatud jäätmevedu, jäätmeveo piirkonnad, vedamise sageduse ja aja, jäätmeveo teenustasu suuruse määramise korra ning valib jäätmeveo teenuse osutaja. Eeltoodud korraldatud jäätmeveoga seotud organisatoorsed küsimused lahendatakse Rägavere valla jäätmehoolduseeskirjaga, mida uuendatakse kooskõlas korraldatud jäätmeveo rakendamise korra kehtestamisega 2017. aastal.

Korraldatud olmejäätmete veo põhieesmärkideks on hoida keskkonda ning hõlmata jäätmekäitlusesse kõik jäätmetekitajad – ka need eramajad, suvilapiirkonnad ja väikeettevõtted, kes ei ole jäätmeveoga liitunud. Korraldatud jäätmevedu annab igale elanikule ja ettevõtjale garantii, et tema olmejäätmeid käideldakse võimalikult keskkonnahoidlikult ning parima hinnaga. Rägavere valla haldusterritooriumil on määratud jäätmeteks, mille kogumine ja vedamine saab toimuma vastavalt korraldatud jäätmeveo nõuetele, segaolmejäätmed.

Korraldatud jäätmeveoga on hõlmatud kõik hoonestatud ja hoonestatavad kinnistud.

Bussipeatustes, tänavatel, avalikes parkides, kalmistutel ning haljasaladel paiknevate avalike jäätmemahutite tühendamine ja vedamine toimub korraldatud jäätmeveo raames.

4.4 MTÜ Lääne-Viru Jäätmekeskus

MTÜ Lääne-Viru Jäätmekeskus avati 03.aprill, 2012.a. Rägavere Vallavalitsus osaleb Lääne – Viru valdade moodustatud MTÜ Lääne – Viru Jäätmekeskuse töös.

MTÜ Lääne-Viru Jäätmekeskus on Lääne-Viru maakonna omavalitsuste poolt loodud mittetulundusühing maakondliku jäätmekeskuse väljaehitamiseks (aadressiga Vinni vald, Piira küla) ning maakonna jäätmekäitluse koordineerimiseks. Tulenevalt *Jäätmeseadusest*

suleti senine ladestusala (Rakvere/Ussimäe prügila) 16 juuliks 2009. Lähtuvalt EU ja EV õigusaktidest tuleb jäätmekäitluses juhinduda keskkonnasäästlikkusest ning võimalusel jäätmeid taaskasutada.

Jäätmekeskusel on kinnitatud jäätmete vastuvõtmise hinnakiri, tasuta võetakse elanikkonnalt vastu:

- akusid ja patareisid;
- eelsorteeritud pakendit;
- eelsorteeritud puitu;
- oksid;
- metalli;
- vanarehve;
- kompleksseid elektroonikaseadmeid;
- ohtlikud jäätmed (tasub KOV oma elanike eest).

Lähemalt saab tutvuda Lääne-Virumaa Jäätmekeskuse hinnakirjaga www.lvjk.ee. Peale Iru Soojuselektrijaama nõuetekohast valmimist ja muude eelduste täitmisel hakatakse Lääne-Viru Jäätmekeskusest viima kokkupressitud jäätmeid, mida ei saa muul moel taaskasutada, Iru Soojuselektrijaama soojatootmiseks.

Eesti Energia Iru Elektrijaam (OÜ Iru Elektrijaam) on Eesti Energia äriüksus, mis varustab soojusenergiaga Tallinna Lasnamäe ja Kesklinna piirkonda ning Maardut. Iru elektrijaam on elektri ja soojuse koostootmisjaam, mis kasutab põhikütusena maagaasi ja reservkütusena vedelkütuseid.

Eesti Energia alustas 2006. aastal ettevalmistusi moodsa tehnoloogiaga jäätmeenergiaploki rajamiseks Iru elektrijaama, et võtta kasutusele jäätmete energia. Jäätmete põletamine elektri ja soojuse tootmiseks on keskkonnanohiu seisukohast olmejäätmete taaskasutamine, millega on võimalik oluliselt vähendada jäätmete ladestamist Eestis. Kodumaise kütuse kasutamine annab võimaluse toota senisest stabiilsema ja soodsama hinnaga soojust. Jäätmeenergiaplokk käivitati aprillis 2013. See tähendab moodsamat ja puhtamat elektri ja soojuse tootmist nii piirkonna elanike kui ka Tallinna ja Maardu soojusetarbijate jaoks. Jäätmeploki jaoks välja valitud Prantsuse ettevõtte CNIMi poolt pakutav moodne tehnoloogia muundab umbes 85% jäätmetes sisalduvast energiast elektriks ja soojuseks.

4.5 Tekkinud jäätmeliigid Rägavere vallas perioodil 2011-2013

Rägavere vallast 2011-2013. aastal kogutud tavajäätmete kogused jäätmeliikide kaupa on esitatud tabelis 4.1. Andmed pärinevad Keskkonnaagentuurilt (KAUR).

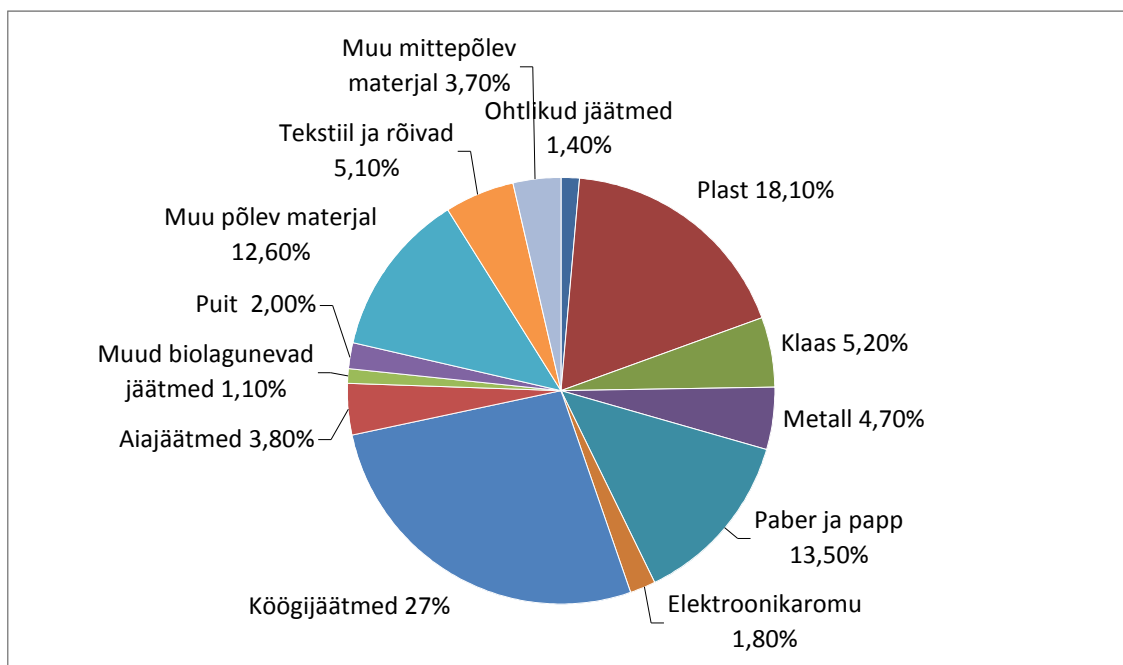
Tabel 4.1

Jäätmete nimetus	jäätmekood	2011	2012	2013
Pakendijäätmed	15 01 06	11,766	5,331	14,353
Olmejäätmed	20 03 01	104,31	83,071	106,492
Ehitus- ja lammutuspraht	17 09 04	4,136	10,662	226,657
Plastpakendid	15 01 02	1,2		

4.5.1 Olmejäätmed

Olmejäätmed ei ole koostiselt ühtsed. Jäätmete koostise määravad paljud tegurid, nagu tarbimusharjumused, kohapealne sorteerimise määr, aastaaeg, elamu tüüp jne. Erinevates elamupiirkondades võib peale koostise suuresti erineda ka tekkiv jäätmekogus. Hajaasustuses tekib üldjuhul vähem jäätmeid ja need sisaldavad vähem orgaanikat, korterelamute jäätmeid iseloomustab seevastu suurem kompostitava materjali sisaldus. Uuselamupiirkondades on tekkiv jäätmete kogus üldjuhul suurem kui mujal, sest sealsetel elanikel on suurem keskkonnateadlikkus, sissetulek ning teistsugused tarbimisharjumused.

Rägavere vallas ei ole uuritud olmejäätmete koostist, seega tuleb siinkohal tugineda teistele Eestis korraldatud uuringutele. Prügilasse ladestatud segaolmejäätmete koostise analüüsimiseks on Eestis erinevate meetodite alusel tehtud ainult üksikuid piirkondlikke ja valdavalt lühiajalisi uuringuid. Viimane põhjalikum segaolmejäätmete sortimisuuring viidi läbi üle-eestiliselt 2012 -2013. aastal (vt joonis 4.1).

Joonis 4.1. Eesti keskmine segaolmejäätmete liigiline koostis (SEI uuring 2012-2013)

Aastas tekkinud olmejäätmete koondülevaatest (JATS) esitatud andmetest lähtudes on Rägavere valla haldusterritooriumil kogutud segaolmejäätmete kogus olnud aastal 2011 keskmiselt 107 kg/ inimese kohta, 2012. aastal 86 kg/inimese kohta (arvestatud vaid majapidamistest kogutud segaolmejäätmete koguseid) ja 2013. aastal 116 kg/inimese kohta. Võrdluseks koguti 2005. aastal jäätmearuannete põhjal Rägavere vallas 138,8 tonni segaolmejäätmeid. Eurostati andmetel tekkis Eestis 2012. aastal olmeprügi ühe elaniku kohta 298 kg. Rägavere valla elanikkonnal tekkiv olmejäätmete kogused peaks selle järgi olema 265 tonni, 2013 aasta kogus oli 106,49 tonni ehk poolteist korda väiksem.

4.5.2 Pakendijäätmed

Pakendite käitlemisele on kümnendil jäätmehoolduse korraldamisel tähelepanu pööratud.

Suurem osa pakendijäätmetest on ühekorrapakendid, mille taaskasutamise süsteem ei ole veel lõplikult välja kujunenud.

Pakendi ja pakendijäätmete kogumissüsteem toimib peamiselt aktsiisimaksuga koormatud pakendite osas (peamiselt alkoholi ja karastusjookide ühekorra- ja ringluspakend), mis sorteeritakse elanike poolt välja ning kogutakse (ostetakse kokku) nn.tagasturahaga koormatud pakendite tagastuskohtades.

Rägavere vallas on loodud võimalused pakendite kogumiseks ja kasutuselevõtuks. Samuti on inimeste harjumuste ja teadlikkuse paranemine võimaldanud pakendite kogumise efektiivsuse järk-järgulise tõusu. Suur osa pakenditest on ühekordseks kasutamiseks ja nende kogus on jätkuvalt tõusnud. Seepärast moodustavad olmejäätmetest väga suure osa pakendijäätmed.

Pakendijäätmeid iseloomustab väike tihedus - olmejäätmete massist moodustavad nad umbes 30%, mahust aga kuni 60%. Kõige rohkem tekib paber- ja papp-pakendit, mis moodustab poole kõigist olmejäätmete koostises olevatest pakendijäätmetest. Palju tekib ka klaas- ja plastikpakendeid. Klaaspakend moodustab peaaegu 100% olmejäätmete hulgas olevast klaasist ja plastpakend 80% olmejäätmete hulgas olevast plastikust. Vähem tekib komposiit-, metall- ja puitpakendeid.

Vallal on koostöölepingud pakendi kogumiseks MTÜ Eesti Taaskasutusorganisatsiooni (ETO), Tootjavastutusorganisatsiooni OÜ (TVO), MTÜ Eesti Pakendiringlus (EPR), Ragn-Sells AS-iga.

Pakendijäätmete kogumissüsteem Rägavere vallas on piisavalt välja arendatud. Olemasolevate konteinerite asukohad on välja toodud tabelis 4.2. Tagatisrahaga koormatud klaastara vastuvõtmine toimub Ulvi kauplusel, tagatisrahaga koormatud plasttaarat Rägavere vallas vastu ei võeta, lähimad kohad on Rakvere linnas.

Tabel 4.2. Segapakendikonteinerite asukohad Rägavere vallas

Asukoht	maht (m3)	kogus (tk)
Ulvi elamud	3,0	1
Ulvi kauplus	3,0	1
Viru-Kabala raamatukogu	2,5	1
Uljaste Liivaküla kü.	2,5	1
Kantküla külamaja	2,5	1
Miila külamaja	0,6	1
Mõedaku Spordibaas	0,6	1
Nurkse Eskli kü.	1,1	1
KOKKU	15,8	8

4.5.3 Biolagunevad jäätmed

Biolagunevad jäätmed on aeroobselt või anaeroobselt mikroorganismide toimel lagunevad jäätmed, nagu toidujäätmed, haljastusjäätmed, reoveesete, paber ja papp.

Olemasoleva jäätmestatistika järgi ei ole võimalik hinnata Rägavere vallas tekkivate biolagunevate jäätmete kogust. Kuid lähtudes Tallinna kodumajapidamistes tekkivate olmejäätmete koostamise ja koguse uuringust, siis tekitab inimene keskmiselt 116,2 kg biolagunevaid jäätmeid, seega on tõenäoline, et Rägavere vallas tekitab elanikkond kuni ca 103 t biolagunevaid jäätmeid aastas. Lääne-Virumaaal võtab biolagunevaid jäätmeid vastu Lääne-Virumaa Jäätmekeskus.

Paberi- ja papijäätmed

Paberi- ja papijäätmed moodustavad olmejäätmete hulgast keskmiselt ca 19%. Seejuures on ahikütte või kaminaga elamutes paberi osakaal väiksem ja kaugküttega elamutes suurem. Reaalselt tekkivad paberijäätmete hulgad on suuremad kui 19% olmejäätmetest, seda nii põletatava kui eraldi kogutava vanapaberi arvelt. Suur osa vanapaberist on taaskasutatav uue paberi tootmiseks, kui materjal puhta ja kuivana kokku koguda.

Paberi- ja papijäätmete kogumiseks on Rägavere vallas vastav konteiner Põlula koolis.

Kompostitavad jäätmed

Kompostitavad jäätmed moodustavad uuringute põhjal üle 40% segaolmejäätmetest (toidujäätmed ning haljastusjäätmed). Rägavere vallas võib nende osakaal jäätmete hulgas mõnevõrra erineda. Ühest küljest tekib ilmselt rohkem aia- ja haljastusjäätmeid, aga teisest küljest ei satu need kõik olmejäätmete konteinerisse, kuna eramajades on võimalus biolagunevaid jäätmeid oma krundil kompostida.

Rägavere vallal puudub võimalus haljastusjäätmete kompostimiseks. Eramajades kompostitakse haljastusjäätmeid oma kinnistu piires. Haljastusjäätmeid on võimalik viia Lääne-Viru Jäätmekeskusse.

4.5.4 Ehitus- ja lammutusjäätmed

Igasuguse ehitus- ja lammutustegevuse käigus tekib mingi hulk jäätmeid. Olulise osa ehitusjäätmetest moodustavad amortiseerunud, lõhutud ja/või vigastatud materjalid, ehitusmaterjalide ülejäägid jne. Üldjuhul sisaldavad ehitusjäätmed vähesel määral ka ohtlike aineid sisaldavaid jäätmeid nagu asbest, keemiliselt töödeldud puit, erineva koostisega värvid, lakid jne.

Suur osa tekkivatest jäätmetest on taaskasutatavad. Osa jäätmetest kõrvaldatakse tekkekohas, näiteks põletatakse, või kasutatakse ehitusmaterjalina teistel objektidel, suures osas kasutatakse ehitusjäätmeid pinnase täiteks. Ehitusjäätmete kasutamine keskkonnaseisundi parandamiseks, pinnasetäiteks on lubatav teatud tingimustel (*keskkonnaministri 21.04.2004. a määrus nr 21*) vaid pärast jäätmekäitleja registreerimist Keskkonnaametis.

Ohtlikud ehitusjäätmed (asbestisisaldavad jäätmed, värvi-, laki-, liimi- ja vaigujäätmed, sh määrduvad pakend, immutatud materjalid jms), samuti naftaprodukte sisaldavad jäätmed, saastunud pinnas antakse üldjuhul üle jäätmekeskustesse või jäätmejaamadesse, majapidamistes sageli ka korraldatavate jäätmeringide käigus. See on üks selge positiivne näide, kus tekkivate jäätmete üleandmise võimaluste avardamine on oluliselt vähendanud ohtlike jäätmete erineval moel keskkonda viimist.

Ehitusjäätmete tekke maht on piirkonniti väga erinev, sõltudes piirkonna atraktiivsusest, suurematest investeeringutest ja elanikkonna ostujõust. Hinnanguliselt tekib väikelinnades/valdades ehitus- ja lammutusjäätmeid 150-300 kg/a elaniku kohta. Seega võib Rägavere valla haldusterritooriumil tekkida aastas ehitusjäätmeid arvestuslikult vahemikus 133-237 t/a.

Lääne-Virumaal võtab ehitusjäätmeid vastu Lääne-Virumaa Jäätmekeskus.

4.5.5 Tervishoiu jäätmed

Tervishoiuasutuste jäätmed võib jagada nelja põhilisse rühma – riskijäätmed (risk nakkusohu tõttu), bioloogilised jäätmed inimestelt ja loomadelt, ravimijäätmed ja muud ohtlikud jäätmed ning tavalised olmejäätmed ja muud jäätmed. Tervishoiul tekkivaid riskijäätmeid võib defineerida kui jäätmeid, mille vahetu kontakti puhul on käitlemisel teatud risk – teravad-torkivad jäätmed, nakkusohulikud jäätmed ning üldjuhul ka bioloogilised jäätmed (Riiklik juhendmaterjal. Tervishoiul tekkivate jäätmete käitlus. DANCEE, 2001).

Tervishoiuasutustes tekkivad ohtlikud jäätmed jagunevad – ravimijäätmed ja muud ohtlikud jäätmed (viimaste hulka kuuluvad näiteks mitmesuguste kemikaalide jäägid, kasutatud ilmutid, kinnitid, filmid, elavhõbedalambid, patareid jne). Peamise osa tervishoiuasutustes tekkivatest jäätmetest moodustavad olmejäätmed.

Tervishoiujäätmeid tekib Ulvis tegutsevas perearstikeskuses, Ulvi hooldekodus ja hambaravi kabinetis.

4.5.6 Ohtlikud jäätmed

Ohtlike jäätmeid tekib valdavalt kahes majandatavas üksuses – kodumajapidamistes ja tootmisprotsessides (vähesel määral teeninduses, meditsiinis jm.). Kohalik omavalitsus tegeleb majapidamistes kogutavate ohtlike jäätmete käitlemise korraldamisega, ettevõtetes tekkivate ohtlike jäätmete käitluskulud kannavad ettevõtted, kelle valduses jäätmed on. Rägavere valla territooriumil kogutavate ohtlike jäätmete struktuur on väikeasulate ja hajaasustuse majapidamistes sarnane. Valdavalt on tegemist olmesfäärile iseloomulike ohtlike jäätmetega (elektri- ja elektroonikaseadmed, värvi- ja lakijäägid, vanaõlid, akud, patareid, vanad ravimid). Ohtlike jäätmete (samuti ka tervishoiu jäätmed, vt. p. 4.5.5) kogumiseks on kaks erinevat väljundit – isik, kes soovib jäätmeid ära anda, korraldab nende transpordi Lääne - Viru Jäätmekeskusesse või mõnesse teise vastavat tegevusluba omavasse jäätmekäitlusettevõttesse. Teine võimalus on ohtlikud jäätmed ära anda ohtlike jäätmete kogumisaktsiooni (mobiilne kogumisring) käigus. Viimast korraldab Rägavere Vallavalitsus koostöös Lääne-Viru Jäätmekeskusega, kes on toetust saanud SA Keskkonnainvesteeringute keskuselt, kes on ka kogumisringi põhiline finantseerija.

4.5.7 Rägavere vallas minevikus saastunud jäätmekõrvaldamiskohad

Rägavere valla territooriumil saastunud jäätmekõrvalduskohtadena on olnud 1990-ndatel aastatel loomade matmispaik Kõrma külas RMK maadel, mis on likvideeritud.

Ebaseaduslike jäätmeid, olmeprügi, rehve oli jäetud Rägavere vallas Sae külas asuvasse karjääri. Teeme ära ürituse raames sai jäätmed ühiskondlikus korras kõrvaldatud.

Ametlike prügilaid Rägavere valla territooriumil pole olnud.

4.6 Jäätmete taaskasutamine ja kõrvaldamine ning jäätmekäitluseks vajalik loodusvara

Riigikogu poolt on määratletud Eesti keskkonnapoliitika, mille üheks põhieesmärgiks on jäätmekäitluse arendamine, jäätmetekke vähendamine ja jäätmete ringlussevõtu ergutamine. Jäätmevõimaluste ja keskkonnareostuse vähendamiseks on tarvis maksimaalselt taaskasutada tekkinud jäätmeid, selle võimaluse puudumisel tuleb jäätmed seadusele vastavalt kõrvaldada, kuid võimalikult vähe ladestada prügilasse.

Jäätmete taaskasutamine on jäätmekäitlustoiming, millega jäätmed või neis sisalduv aine või materjal võetakse kasutusele toodete valmistamisel, töö tegemisel või energia tootmisel, või seda ettevalmistav tegevus. Jäätmete taaskasutamiseks tuleb need kohapeal liigiti koguda või hiljem liikide kaupa sorteerida. Kohapeal liigiti kogutud materjalide kvaliteet on parem ja võimaldab efektiivsemat taaskasutust. Tulemuseks on jäätmete kasutamine otstarbekalt selliselt, et nad asendavad teisi materjale, mida muidu oleks kasutatud teatava funktsiooni täitmiseks või jäätmete ettevalmistamine selle funktsiooni täitmiseks kas tootmises või majanduses laiemalt.

Jäätmete taaskasutamise suunamiseks kasutatakse erinevaid majandusmeetmeid, näiteks saastetasusid, mis mõjutavad jäätmeid mitte enam nii kergekäeliselt ladestama. Seetõttu on viimastel aastatel taaskasutuse osakaal tõusnud. Taaskasutada saab puidujäätmeid, kaevandamis- ja pinnasejäätmeid, metalli- ja ehitusjäätmeid, paberi- ja pakendijäätmeid, ohtlikke jäätmeid jms.

Eesti keskkonnastrateegia üheks eesmärgiks on jäätmete taaskasutamise suurendamine otseses ringluses, materjaliringluses, bioloogilistes protsessides ja energiakasutuses.

2010. kuni 2012. aasta jäätmearuannetes kajastub vaid, et suurem osa jäätmeid (2010-991,433 tonni; 2011-927,327 tonni; 2012-5142,813 tonni) on transporditud vallast välja. Taaskasutuse kohta 2010-2012 aasta jooksul märget ei ole.

Eeldatavasti põletatakse eramajapidamiste küttekolletes ära suur osa taaskasutatavast paberist ja papist. Samuti võib eeldada, et toimub teatav biolagunevate jäätmete taaskasutamine (kompostimine tekkekohas), samuti pakendi ja pakendijäätmete taaskasutamine taaskasutusorganisatsioonide ja probleemtoodete jäätmete taaskasutamine tootjavastutusorganisatsioonide poolt. Suurimad probleemid siinkohal on, et palju taaskasutatavaid jäätmeid ladestatakse prügilasse olmejäätmete koosseisus ning järelevalve jäätmete taaskasutamise üle on nõrk.

Jäätmete kõrvaldamine on nende keskkonda viimiseks või selle ettevalmistamiseks tehtav toiming (ladestamine). 2009. aasta 16. juulil suleti Eestis kõik nõuetele mittevastavad prügilad. Tuleb arvestada sellega, et vastavalt *Jäätmeadusele* tuleb jäätmed vedada, läheduse põhimõtet rakendades, lähimasse nõuetele vastavasse prügilasse või maakondlikku jäätmejaama, kus toimub edasine jäätmete töötlemine.

Jäätmete kõrvaldamine on toiming, millega jäätmed viiakse keskkonda. Jäätmete keskkonda viimine võib toimuda selleks ette nähtud kohtades (prügilates). Sõltuvalt piirkonnas tegutsevate jäätmekäitlejate logistikast võivad majanduslikult otstarbekaks osutada Uikala prügila, Lääne-Viru Jäätmekeskus, Tallinna (Jõelähtme) prügila, Torma prügila.

Jäätmekäitluseks vajalik loodusvara on tulenevalt *Jäätmeseadusest* vee, turba, savi ja pinnase kasutamise mahu hinnang. Rägavere valla territooriumil võivad erinevad loodusvarad vähesel määral kasutust leida jääkreostuste likvideerimisel ning ebaseaduslike prügi mahapaneku kohtade katmisel.

Jäätmete kogumisel ja transpordil prügilasse on jäätmekäitluseks vajalik loodusvara näiteks transpordivahendite tarvitav kütus ja muu transpordiga seonduv. Erinevad loodusvarad võivad leida kasutust jääkreostuste likvideerimisel, ebaseaduslike prügi mahapanekukohtade katmisel ja planeeritava maakondliku jäätmekeskuse ning kompostimisväljaku rajamisel. Vaja minevat loodusvarade mahtu ei saa praegu täpselt hinnata ning see selgub juba konkreetsete tegevuste kavandamise ning projekteerimise käigus.

4.7 Jäätmetekke prognoos

Olmejäätmete tekke vähenemist ei ole oluliselt ette näha. Elanikkonna arv küll väheneb kuid suurenev tarbimine ja elanike ostujõu tõus soodustavad tekkivate jäätmekoguste suurenemist. Lõpladestamisele suunatud jäätmekogused saavad hakata stabiliseeruma ja mingil määral vähenema vaid siis, kui järjest rohkem jäätmeid suunatakse taaskasutusse. Selleks annab võimaluse pakendijäätmete kogumissüsteemi rakendumine ja teiste jäätmeliikide kohtsortimise arendamine.

Ladestatavate olmejäätmete kogust vähendab ka paranev järevalve jäätmekäitluse üle (Keskkonnaministri 29. 04. 2004. a. määrus nr 38 „Prügila rajamise, kasutamise ja sulgemise nõuded“ kehtestab prügilatele kohustuse rakendada ranget kontrolli ladestatavate jäätmete üle), mille tulemusel peaks paranema jäätmetestatistika kvaliteet ning olema välistatud olukord, kus olmejäätmetena ladestatakse muid jäätmeliike.

Olmejäätmete koguse vähenemine on võimalik üksnes muude jäätmeliikide koguste suurenemise arvelt. Võib oletada, et olmejäätmete teke suureneb peamiselt tarbimise kasvu arvelt umbes 3 kuni 5 protsenti aastas. Alates 01.01.2008 rakendus sorteerimata olmejäätmete prügilasse ladestamise keeld, mis tähendab, et elanikkond peab sorteerima olmeprügi.

Pakendijäätmed moodustavad olulise osa olmejäätmetest ja prognooside kohaselt pakendijäätmete osatähtsus kasvab. Hinnanguliselt arvestatakse Eestis pakendijäätmete mahuks ca 100 kg inimese kohta aastas. Järgmise kuue aasta perspektiivis on oodata pakendijäätmete koguste vähemalt kahekordistumist nii tänu paranevale sorteerimisele kui ka pakendite kasvule.

Alates 1. maist 2005.a. toimib pakendi ja pakendijäätmete tagasivõtukohustus. Pakendiseaduse alusel on akrediteeritud üks tagatisrahaga pakendite kogumisega tegelev taaskasutusorganisatsioon (Eesti Pandipakend OÜ) ja kolm peamiselt konteinerite kaudu kogutava muu müügipakendiga tegelevat taaskasutusorganisatsiooni (MTÜ Eesti Taaskasutusorganisatsioon (ETO), MTÜ Eesti Pakendiringlus ja Tootjavastutusorganisatsioon OÜ (TVO)).

Prognoositavalt toimub ehitus- ja lammutusjäätmete koguse stabiliseerumine. Samuti võib ehitus- ja lammutusjäätmete korrektse käitlemise tulemusena ladestavate jäätmete kogus väheneda.

Ehitusjäätmete tekke vähendamise ja taaskasutusse suunamise edukus sõltub suuresti tööde organiseerimisest – ehitusprahi ja purunenud materjalide koguse vähendamine, materjalide ladustamise tingimused, jäätmete kohtsorteerimine, ohtlike jäätmete eraldamine jne. Lammutusjäätmete taaskasutuse eelduseks on samuti tööde hea organiseerimine, pidades silmas saadud materjalide taaskasutamise võimalusi. Kohalikul omavalitsusel on võimalus ehitusjäätmete käitlust suunata näiteks ehitus-lammutustööde projekteerimistingimustes vastavate nõuete esitamisega ning suuremates projektides ehitus- ja lammutusjäätmete käitluse kajastamise nõudmisega.

5. Jäätmehoolduse eesmärgid

5.1 Uue perioodi eesmärgid

Rägavere valla jäätmekava eesmärkide püstitamisel jälgitakse:

- Rägavere valla jäätmehoolduse olemasolevat olukorda ja perspektiive;
- Eesti Keskkonnastrateegias antud jäätmehoolduse suundi ja õigusaktides antud nõudeid;
- Üleriigilist jäätmekava (sh eelnõu 2015-2020) ning Rägavere valla arengukava
- koostöövõimalusi naaberomavalitsustega.

Rägavere valla jäätmemajanduse arendamisel on üldisteks eesmärkideks:

- Jäätmetekke stabiliseerimine;
- Illegaalse jäätmekäitluse minimeerimine;
- Jäätmete sorteerimisele ja taaskasutamisele suunamine: Olmejäätmete tekkekohas liigiti kogumise soodustamine eri liiki jäätmete kogumismahutite olemasoluga avalikes kohtades ja taaskasutatavate jäätmete üleandmine taaskasutamiseks;
- Ohtlike jäätmete ja probleemtoodete jäätmete eraldi kogumine ja üleandmine;
- Biolagunevate jäätmete eraldi kogumise ja kompostimise propageerimine nende tekkekohas;

Jäätmekoguste vähendamine, taaskasutamine

Euroopa Liidu ja Eesti üldise keskkonnapoliitika põhieesmärk on keskkonna ja inimese tervise kaitse. Selleks tuleb vältida ja vähendada jäätmete tekitamise ja käitlemise ebasoodsat mõju ning suurendada ressursside kasutamise tõhusust. Sealjuures tuleb tagada jäätmete käitlemine viisil, mis:

- ei ohusta vett, õhku, pinnast, taimi ega loomi;
- ei põhjusta müra- ega lõhnahäiringuid;
- ei kahjusta paikkonda ega erihuvi pakkuvaid paiku.

Jäätmehoolduses tuleb juhinduda jäätmehierarhiast, mis on järgmine:

- jäätmetekke vältimine;
- jäätmete korduskasutuseks ettevalmistamine;
- jäätmete ringlussevõtt;
- jäätmete muu taaskasutamine nagu energiakasutus;
- jäätmete kõrvaldamine.

Jäätmekoguseid saab vähendada otseselt, näiteks tootmistehnoloogia või tarbimisharjumuste muutmise läbi. Tootmises on jäätmete ja nendest põhjustatud kahjulike mõjude

minimeerimine võimalik siis, kui seda on arvestatud tootmisprotsessi kavandamisel. Toodete valmistamisel ja sisseveol tuleb kasutada eeskätt selliseid tooteid, mis on pikaajalised ja korduvalt kasutatavad ning mille kõrvaldamisel tekkivad jäätmed on taaskasutatavad võimalikult suurel määral.

Ettevõtluse puhul on eesmärkideks:

- uute ja rekonstrueeritavate ettevõtete puhul heal tasemele jäätmemajanduse rakendamine ning parimate võimalike tehnoloogiate kasutamine;
- kõikide ettevõtete puhul jäätmekäitlussüsteemi parem korraldatus.

Olmesfääris tekkivate jäätmete koguste vähendamine on võimalik eelkõige läbi nõustamise ja inimeste keskkonnateadlikkuse tõusu ja samuti piisava koguse kogumismahutite olemasolu taaskasutusse suunatava materjali paigutamiseks.

Olmesfääris on eesmärkideks:

- elanikkonna teavitamine;

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- info jagamine läbi Rägavere valla kodulehe www.ragavere.kovtp.ee, infovoldikute ning RägavereValla Leht kaudu, samuti Põlula koolis õpilaste teavitamine
- koostöös naaberomavalitsustega ja Lääne-Viru Jäätmekeskusega jäätmealase info jagamine maakonnalehes “Virumaa Teataja”;

Olmejäätmed

Võimalikult suures osas ohtlike ja ohtlike aineid sisaldavate jäätmete eraldamine olmejäätmetest.

Abinõud:

- kodumajapidamistes ja asutustes tekkivate ohtlike jäätmete kohtsortimine ja sorteeritud ohtlike jäätmete nõuetekohase käitlemisele suunamine;
- biolagunevate jäätmete eraldamine jäätmete tekkekohas;
- nende kompostimine ja/või taaskasutamine;
- pakendi ja pakendijäätmete kohtsortimine ja sorteeritud jäätmete nõuetekohane käitlemine.

Jäätmete taaskasutamisel on omad piirid, millede ületamine tõstab tunduvalt investeringute vajadust ja töökulu. Paratamatult on vaja mittekasutatav osa kas põletada, ladustada või kompostida.

Eesmärgid:

- elanikkonnale kättesaadava info tagamine olmejäätmete sortimise põhimõtetest;
- kodumajapidamistes ja asutustes olmejäätmete koguste vähendamine (see on otseses seoses tootmises rakendatavate uute, keskkonda vähem koormavate põhimõtete rakendamisega);
- tekkekohas sortimine ja ohtlike jäätmete, pakendijäätmete ja biolagunevate jäätmete eraldamine olmejäätmetest ning nõuetekohase käitlemise tõhustamine.

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- elanike informeerimine olmejäätmete sorteerimise vajalikkusest tekkekohas, et tagada taaskasutusnõuetele vastava materjali kvaliteet;
- info jagamine sorteeritud jäätmete üleandmise võimalustest ning kohtadest, millistel eesmärkidel on võimalik viia sorteeritud jäätmed.

Riiklikul tasandil on eesmärgiks tekkivate olmejäätmete taaskasutamine vähemalt 50% ulatuses 2020. aastaks.

Pakendijäätmed

Pakendi- ja pakendijäätmete osas tuleb eelistada ja luua võimalusi nende taaskasutusse suunamiseks. Pakendi ja pakendijäätmete kogumissüsteem saab toimida edukalt üksnes juhul kui toimub nende sorteerimine tekkekohas, mille tulemused sõltuvad elanikkonna kaasamise määrast. Riiklikul tasandil on sihttasemeks suunata taaskasutusse pakendijäätmed pakendite kogumassist 2020. aastaks 60%.

Eesmärk:

- tekkivate pakendijäätmete kogumise suurendamine taaskasutamiseks.

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- olemasolevate pakendikonteinerite arvu säilitamine;
- vajadusel pakendikonteinerite arvu suurendamine külades;
- info pakendikonteinerite asukoha ja sorteerimise kohta valla kodulehel www.ragavere.kovtp.ee.

Biologunevad jäätmed

Biologunevad jäätmed moodustavad olulise osa olmejäätmetest. Biologunevate jäätmete koguste vähendamisel on oluline osa taaskasutusel massipõletusena, kompostimine jne. Orgaanilise aine rikkad on ka reoveesette, loomsete ja taimsete kudede jäätmed, puidujäätmed, sõnnik jne. Käesolevas punktis käsitletakse olmelise tekkega biologunevaid jäätmeid, nagu paber, köögijäätmed, haljastusjäätmed.

Paberi- ja papijätmed on eraldi kogutuna kergesti taaskasutatavad. Vanapaberi taaskasutamiseks on tarvis see eraldada muudest jäätmetest ning vältida selle kvaliteedi langemist. Paljud elanikud kasutavad paberi- ja papijätmeid oma tarbeks (kütteks) ära, paberi- ja papijätmeid saab ära MTÜ Lääne-Viru Jäätmekeskuses.

Eesmärk:

- paberi- ja papijätmete suunamine võimalikult suures ulatuses taaskasutusse.

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- papi- ja paberi- ja paberi- ja papijätmete eraldamine tekkekohas;
- info edastamine paberi- ja papijätmete vastuvõtmisest Lääne-Viru Jäätmekeskuses valla kodulehel www.ragavere.kovtp.ee.

Haljastusjäätmetest saab eristada vallas pargi ja aiapäätmeid, mis tekivad avalikus kasutuses olevatel haljasaladel ja pargi ja aiapäätmeid mis tekivad koduaedades. Ühiskondlike haljasalade hooldamisel tekkivate jäätmete käitlemisel on eesmärgiks suunata 80% ulatuses taaskasutusse (kompostida). Koduaedades tekkivate haljastusjäätmete koguste vähendamiseks

tuleb propageerida nende kohapealset kompostimist kuna alates 1.01.2008 on haljastusjäätmete panek olmeprügi hulka keelatud. Keskkonnaministri 08.04.2013 määruses nr 7 on toodud biolagunevatest jäätmetest komposti tootmise nõuded.

Eraldi kogutud köögijäätmete suuremahuliseks edasiseks käitlemiseks käesoleval ajal vajadus puudub kuna valdavas osas kasutatakse (aiaväetise valmistamiseks) kompostimist. Parimad võimalused lokaalseks taaskasutuseks on hajaasustuses ning eramajapidamistes, kus on võimalik kompostimise teel taaskasutada suurem osa tekkivatest köögijäätmetest. Ka kortermajade juures on paljudel elanikel aiamaad, kus kompostitakse see osa toidujäätmetest mida ei kasutata loomatoiduks.

Koostööst Lääne-Viru Jäätmekeskusega saab luua võimalused köögijäätmete käitluseks ja rakendada kogumissüsteem köögijäätmete kogumiseks korterelamute juures. Siinkohal tuleb arvestada nii reaalse vajaduse kui ka majandusliku põhjendusega (biojäätmete konteinerite paigaldamine toob elanikele kaasa hinnatõusu, mistõttu majanduslikult ei ole see mõttekas ja tasuv).

Eesmärk:

- biolagunevate jäätmete osakaalu vähendamine olmejäätmetes.

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- biolagunevate jäätmete eraldamine olmejäätmetest tekkekohas;
- majapidamistes aiapäätmete kompostimine kohapeal (oma kinnistul).

Riiklikul tasandil on eesmärgiks seatud olmes tekkinud biolagunevatest jäätmetest taaskasutusse suunata 13% 2020. aastaks.

Biolagunevaid jäätmeid on võimalik viia MTÜ Lääne Viru Jäätmekeskuse poolt hallatavasse kompostimisväljakule.

Ehitus- ja lammutusjäätmed

Ehitus- ja lammutusjäätmete kogus sõltub otseselt majanduslikust olukorrast. Mida soodsam on majanduslik situatsioon, seda intensiivsem on ehitustegevus.

Eesmärk:

- suurendada korduvkasutatavate materjalide osakaalu ehitusmaterjalide valikul;
- eraldades tekkekohas erinevad taaskasutatavad materjalid.

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- taaskasutamine tekkekohas täitematerjalina (täitepinnas, tellised);
- ehitusmaterjali hulgast väljasorteeritud immutamata ja värvimata puidu kasutamine kütteks;
- ehitusmaterjalide hulgast väljasorteeritud ohtlike jäätmete nõuetekohane käitlemine;
- materjale, mida ei saa taaskasutada, tuleb viia prügilasse või Lääne-Viru Jäätmekeskusesse või anda üle vastavat litsentsi omavale ettevõttele nõuetekohaseks käitlemiseks.

Riiklikul tasandil on eesmärgiks ehitus-lammutusjäätmete taaskasutuse osakaal jäätmete kogumassist 70% 2020. aastaks.

Ehitusjäätmed saab viia jäätmeid Lääne-Viru Jäätmekeskusesse.

Ohtlikud jäätmed

Peamiseks ohtlike jäätmete tekke vältimise ja koguste vähendamise abinõuks on tootmises ohtlike ainete kasutamise järk-järguline asendamine keskkonnaohutute materjalidega. Kõikide ohtlike ainete puhul ei ole see aga võimalik, teatavatel juhtudel võib väheohtlike materjalide kasutamisel langeda ka toodangu kvaliteediomadused. Jäätmete ohtlikkuse vähendamisel ning jäätmekäitlusest tuleneva keskkonnaohu minimeerimisel on esmatähtis koguda ohtlikud jäätmed tavajäätmetest eraldi ning need viia nende kogumiskohta või üle anda vastavat tegevusluba omavale ettevõttele. Ettevõtluses ning kodumajapidamistes tekkivate ohtlike jäätmete kogumis- ning üleandmissüsteem on erinev.

Riiklikul tasandil on eesmärgiks kantavate patarei ja akujäätmete kogumise osakaal jäätmete kogumassist 45% 2016. aastaks.

Vastavalt *Jäätmeseadusele* on kodumajapidamistes tekkivate ohtlike jäätmete kogumise ja üleandmise süsteemi korraldajaks kohalik omavalitsus.

Eesmärk:

- ohtlike jäätmete ja probleemtoodete kokkukogumine ja suunamine edasiseks nõuetekohasele käitlemisele.

Tegevused eesmärkide täitmiseks:

- elanikkonna teavitamine ohtlike jäätmete kogumise võimalustest ja kohtadest valla kodulehel www.ragavere.kovtp.ee;
- elanikkonna teavitamine kogumisringide korraldamisest ja kogumisringil vastuvõetavatest jäätmetest;
- koostöö Lääne-Viru Jäätmekeskusega ohtlike jäätmete vastuvõtmisel ja ohtlike jäätmete kogumisringide korraldamisel.

Ettevõtluses tekkinud ohtlikud jäätmed tuleb jäätmetekitajal anda käitlemiseks üle ohtlike jäätmete käitlusaltsentsi omavale ettevõttele. Jäätmetekitaja peab tasuma üleantud jäätmete käitluskulud. Ettevõtluses tekkivate ohtlike jäätmete käitluse seisukohalt on **eesmärkideks:**

- saavutada kontroll kõikide ohtlike jäätmeid tekitavate ettevõtete üle, kaasa arvatud väikeettevõtlus;
- tagada ohtlike jäätmete kogumisel tervise- ja keskkonnakaitseliste nõuete täitmine;
- jääkreostuskollete ohtlikkuse välja selgitamine ja vajadusel saneerimine.

Probleemtooted

Mootorsõidukid ja nende osad (sh vanarehvid) ning elektri- ja elektroonikaseadmed on tulenevalt *Jäätmesedusest* probleemtooted. Probleemtoodete tootjad on kohustatud tagama tema valmistatud, edasimüüdud või sisse veetud probleemtoodetest tekkinud jäätmete kokku kogumise ja nende taaskasutamise või nende kõrvaldamise. Vanarehvide käitlemise korraldamiseks on moodustatud tootjavastutusorganisatsioon MTÜ Rehviit.

Riiklikul tasemel on eesmärgiks elektroonikaromude kogumise osakaal jäätmete kogumassist 65% 2020. aastaks.

Maapiirkondades on rehvide kogumist võimalik läbi viia koos ohtlike jäätmete kogumisringiga, mida on senini ka kasutatud. Samuti saab viia probleemtooteid Lääne-Viru

Jäätmekeskusesse.

Kuna kogutavate jäätmete mahud on eeldatavalt suhteliselt väikesed, ei ole käesoleva kava kohaselt ette nähtud asutada KOV territooriumil täiendavaid jäätmete kõrvaldamise ja/või taaskasutamise rajatise. Kõik jäätmed käideldakse maakonnas või selle lähikonnas asuvates jäätmekäitluse keskustes.

6. JÄÄTMEKÄITLUSE MÕJU KESKKONNALE

Käesoleva jäätmekava rakendamine omab positiivset mõju keskkonnale, eelkõige jäätmete taaskasutamise ja jäätmetest tekkiva negatiivne mõju vähenemise näol.

Jäätmekäitluse mõju keskkonnale avaldub mitmest aspektist, mõju keskkonnale võib olla nii otsene (loodusliku keskkonna reostamine, inimese tervise ja heaolu kahjustamine) kui kaudne (prügilate ümbruses maa hinna langus, prügilate sulgemisega kaasnev loodusressursi kulu).

Rägavere valla jäätmekava rakendamine aitab kaasa loodusressursside kasutamise vähendamisele. Mida rohkem jäätmeid sorteeritakse ja taaskasutatakse, seda vähem kulub ressursse. Oluline on vähem jäätmeid ladestamisele suunata ja rohkem taaskasutada (täpsemad eesmärgid ja meetmed on toodud käesoleva jäätmekava peatükis 5.2), seejuures on üheks võimaluseks jäätmete energiakasutus.

Samuti sõltuvad jäätmetekke kogused olulisel määral elanikkonna ja ettevõtete teadlikkusest ja harjumustest. Seetõttu on oluline säästva tarbimise alase teavitustöö tegemine.

Kodumajapidamiste küttekolletes võib põletada ainult immutamata ja värvimata puitu ning kiletamata paberit või pappi. Plastide kodus põletamist tuleks täielikult vältida. Vähestes kogustes on lubatud kodus põletada polüetüleenkestest ja polüpropüleenist (näiteks leivakotid) pakendeid (tähistatud ka vastavate märkidega). Suures koguses seguplastide põletamine, seda just madalal temperatuuril ja puuduliku tõmbega, on ohtlik, sest osa plaste ei põle ära, vaid need aurustuvad ja võivad kondenseeruda korstnas. Tagajärjeks on suitsulõõri ummistumine, mis omakorda võib kaasa tuua tulekahju puhkemise. Samuti ohustab plastide põletamine meie kõigi tervist, sest plastide mittetäielikul põlemisel paiskub õhku mitmeid mürgiseid ühendeid. Näiteks dioksiine, mille puhul on tegemist ühe kõige mürgisema ühendiga, mida inimene on suuteline tekitama – ja neid tekib eriti just kodusel jäätmepõletusel. Seega – mõne üksiku kilekoti või nn komposiitpakendi (papp ja kile) kõrgel temperatuuril põletamine ei oma olulist keskkonnamõju, muu plastmaterjali kodus (ahjus, kaminas, lõkkes) põletamise korral on aga tegemist otsese keskkonna mürgitamisega, mis ohustab ka inimesi.

Vältimaks jäätmete sattumist keskkonda läbi omavoliliste prügi mahapanekukohtade ja hoiaks ära keskkonna risustamist jäätmetega, tuleb tagada tekkivate jäätmete kokkukogumine. Olmejäätmete kogumist aitab korraldada korraldatud jäätmevedu, mis haarab jäätmete kogumissüsteemi enamiku jäätmetekitajatest. Samuti on tähtis pakkuda elanikele liigitikogutud jäätmete üleandmiseks mugavad võimalused kogumispunkti ja kogumisaktsioonide kaudu, mis omakorda suurendab jäätmete liigitikogumist ja vähendab ladestatavate jäätmete hulka.

Jäätmekogumisel avaldab keskkonnamõju eelkõige köögi- ja sööklajajäätmete ning muude orgaaniliste jäätmete kogumine, nimetatud jäätmed hakkavad kogumisnõude harva

tühjendamise korral roiskuma, põhjustades nii haisu kui jääkvedelike teket. Biolagunevate jäätmete anaeroobsel kompostimisel tekivad kasvuhoonegaasid (metaan), seetõttu tuleks eelistada aeroobset kompostimist.

Ohtlike jäätmete kogumise ja hoiustamisega kaasneb ebaõigete lahenduste kasutamisel mõju eelkõige töötajate tervisele ja tööohutusele ning ümbritsevale keskkonnale.

Kodumajapidamistes toimub paratamatult teatav kogutavate jäätmete kohapealne kompostimine ja põletamine. Korrekse käitumise korral ei oma teatavate jäätmeliikide kohapealne taaskasutamine või kõrvaldamine olulist negatiivset mõju.

Jäätmeveo keskkonnamõju on üldjuhul tagasihoidlik ning sarnane muu transpordist tuleneva keskkonnamõjuga – müra, transpordivahendite heitgaasid jm. Jäätmeveo puhul tuleb kasutada selleks sobivaid vahendeid, et oleks välditud jäätmete mahapudenemine nii laadimistöödel kui veo käigus.

Kokkuvõte:

Jäätmekäitluse negatiivsete keskkonnamõjude minimeerimiseks on vaja rakendada käesolevas jäätmekavas loetletud tegevusi, mis aitavad korrastada jäätmekäitlust, suurendada jäätmete sortimist ja taaskasutust, vähendada prügilatesse ladestatavate jäätmete koguseid ning seega ka ohtlike jäätmete sattumist keskkonda. Eesmärk on suurendada taaskasutatava materjali ringlust ning vältida selle ladestamist looduskeskkonda.

6.1 Teadlikkuse tõstmine ja järelevalve tõhustamine

Kaasaegse jäätmekäitluse arendamine ei ole üksnes tehniline, vaid ka sotsiaalne eesmärk. Jäätmekavaga püstitatud eesmärkide elluviimine eeldab elanike kaasamist ja vastavat selgitustööd. Jäätmete tekke vähendamine, jäätmete sortimine ja käitlemine tekkekohas sõltub suurel määral elanike valmisolekust jäätmeid nõuetekohaselt käidelda. Valmisolek omakorda on seotud motivatsiooniga – loodud piisavalt kättesaadavaid ja loogilisi võimalusi jäätmetest vabanemiseks, parandada elukeskkonda tervikuna, vähendada jäätmekäitluse maksumust jne.

Elanike kaasamisel tehtava selgitustöö saab jagada kaheks:

- asjakohase teabe olemasolu ja levitamine, s.h. ka kõikidele sihtgruppidele suunatud säästva jäätmekäitluse selgitustöö;
- võimaluste loomine jäätmete võimalikult suures ulatuses kogumiseks nõueteohasele käitlemisele suunaliseks.

Iga konkreetse programmiga seotud teavitamine ja selgitustöö peab käivituma tunduvalt varem, enne tehnilise teostamise juurde asumist. Sõltuvalt käivitatava programmi iseloomust ja teostamiskohast võivad sihtgruppid olla järgmised: kinnistute omanikud, kortermajade elanikud, koolilapsed, ettevõtjad jne.

Teadlikkuse tõusu saab kiirendada ka järelevalve tõhustamise kaudu. Jäätmekäitluse üle teostavad järelevalvet Keskkonnainspektsioon ja tema maakondlikud bürood. Keskkonnainspektsiooni Lääne-Virumaa büroo asub Rakveres (Kunderi 18, 44307 Rakvere; telefon 32 58 417, faks 32 58 418).

Keskkonnajärelevalve seaduse järgi on ka kohalik omavalitsus järelevalveasutus, millel on oma territooriumil Keskkonnainspeksiooniga samasugused õigused ja kohustused.

Järelevalve tõhustamise abinõud on järgmised:

- parem koostöö Keskkonnainspeksiooni ja omavalitsuse vahel;
- avalikkuse kaasamine risustamisest ja jäätmete seadusevastasest ladestamisest teatamisele.

7. Tegevuskava ja rahastamine

Jäätmekäitluskulud peavad katma järgmised kulutused:

- prügilate rajamise, kasutamise, sulgemise ja järelhoolduse kulud;
- jäätmete veokulud;
- ohtlike jäätmete käitlemiskulud;
- jäätmete taaskasutamise kulud;
- jäätmehoolduse arendamise üldised kulud, nagu planeerimine, uuringud, selgitustöö.

-jäätmeveo teenustasu peab olema piisav, et katta jäätmekäitluskoha rajamis-, kasutamise-, sulgemise- ja järelhoolduskulud ning jäätmete veokulud (*Jäätmeseadus § 66 lõige 5*);

- jäätmehoolduse arendamist toetatakse jäätmete keskkonda viimise eest makstavast saastetasust (*Jäätmeseadus § 72*);

-probleemtoodete jäätmete kogumise ja käitlemise kulud peab katma tootja (*Jäätmeseadus § 26*);

-pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise kulud peab kandma pakendiettevõtte või akrediteeritud taaskasutusorganisatsioon (*Pakendiseadus § 16*).

Sisuliselt jagunevad jäätmehoolduse tegevused ja rahaline koormus eri tasandite – riigi, maakonna, omavalitsuse, erasektori ja jäätmetekitaja – vahel. Jäätmehooldusesse on võimalik kaasata ka “väliseid” vahendeid. Samuti saab jäätmehoolduse arendamise rahastamiseks taotleda abi Keskkonnainvesteeringute Keskusest ning tulevikus ka struktuurifondidest.

Keskkonnatasude seadus sätestab saastetasu määrad eurodes jäätmete tonni kohta ning tavajäätmete keskkonda viimisel – alates 2014. aasta 1. jaanuarist – 24,86 eurot, alates 2015. aasta 1. jaanuarist – 29,84 eurot (*Keskkonnatasude seadus § 21 lg 1*). Laekunud saastetasust kantakse 75 % jäätmete päritolukoha kohaliku omavalitsuse eelarvesse jäätmehoolduse arendamiseks ja 25 % riigieelarvesse (*Keskkonnatasude seadus § 15 lg 2*).

Jäätmekäitluse finantseerimiseks tuleb kasutada kõiki võimalikke allikaid ja mitte jätta kõrvale sellest protsessist jäätmetekitajat, seda nii elanike kui ka ettevõtete tasandil.

Kokkuvõtteks on jäätmekäitluse finantseerimise allikad järgmised:

- jäätmetekitaja;
- ettevõtete vahendid;
- omavalitsuse eelarve;
- Keskkonnaprogramm (SA Keskkonnainvesteeringute Keskus);
- laenud;
- EL abirahad – struktuurifondid, ühtekuuluvusfond.

Jäätmekäitlustegevused on Rägavere vallas planeeritud rahastada tabelis 6.2 toodu alusel.

Tabel 6.2. Rägavere valla jäätmekava prognoositavad tegevused 2015 – 2020

Tegevused	2015	2016	2017	2018	2019	2020	KOKKU	Rahastamisallikad (Teostajad)
1. Korraldatud jäätmeveo korraldamine			•	•	•	•	•	VE
1.1. Jäätmehoolduseeskirja ajakohastamine	•		•	•		•		(VV)
1.2. Korraldatud jäätmeveo rakendamise korra kehtestamine			•			•		(VV)
1.3. Jäätmevaldajate registri pidamine ja andmevahetus				•	•	•		VE
1.4. Hankedokumentide ettevalmistamine ja korraldatud jäätmeveo kontsessiooni läbiviimine				•	•	•		VE, (VV)
1.5. Elanike teavitamine korraldatud jäätmeveoga seonduvast			•	•	•	•		VE, JV (VV)
2. Pakendijäätmete eraldikogumine								
2.1. Pakendite kogumissüsteemi haldamine	•	•	•	•	•	•		(TO)
2.3. Elanikkonna teavitamine pakendijäätmete kogumissüsteemist	•	•	•	•	•	•		(VV, TO)
4. Biologunevate jäätmete eraldi kogumine ja käitlemine								
4.1. Elanikkonna teavitamine biologunevate jäätmete kompostimisest oma kinnistul	•	•	•	•	•	•		F, VE

4.2. Avalikel haljasaladel tekkivate biolagunevate jäätmete kompostimine (käitlemisele suunamine)	•	•	•	•	•	•	•	VE
5. Ohtlike jäätmete käitlemine								
5.1. Elanikkonna teavitamine ohtlike jäätmete käitlemise võimalustest (nt jäätmejaama üleandmine)	•	•	•	•	•	•	•	F, VE
5.2. Ohtlike jäätmete kogumisringide korraldamine koostöös MTÜ Lääne-Viru Jäätmekeskusega	•	•	•	•	•	•	•	F, VE, (VV)
6. Ehitus- ja lammutusprahi käitluse korraldamine								
6.1. Elanikkonna teavitamine ehitusjäätmete käitlusnõuetest- võimalustest ja sorteerimisvõimalustest	•	•	•	•	•	•	•	F, VE
6.2. Ohtlike hoonete lammutamine, koos utiliseerimisega	•	•	•	•	•	•	•	F, VE
7. Suurjäätmete käitlemine								
7.1. Elanikkonna teavitamine suurjäätmete käitlusnõuetest, - võimalustest ja sorteerimisvõimalustest	•	•	•	•	•	•	•	(VV)
8. Osalemine maakondliku jäätmekäitluskeskuse juhtorgani töös	•	•	•	•	•	•	•	VE, (VV)
9. Jäätmekäitluse kavandamine ja järelvalve korraldamine								

9.1. Jäätmekava regulaarne ülevaatamine ja täiendamine	•	•	•	•	•	•	•	VE (VV)
9.2. Jäätmehoolduse kavandamine lähtuvalt jäätmekavast	•	•	•	•	•	•	•	(VV)
9.3. Jäätmevaldajate registri pidev täiendamine ja haldamine				•	•	•		(VV)
9.4. Jäätmekäitlusalase tegevuse koordineerimine	•	•	•	•	•	•	•	(VV)

Legend:

• - teostamise aasta märke	(JV) – teostajaks konkursi korras valitud jäätmevedaja
(VV) – teostajaks vallavalitsus	JVT – finantseerimine jäätmeveo teenustasust
VE – finantseerimine vallaelarvest	F – finantseerimine keskkonnafondidest projektipõhiselt
(T) – teostajaks tootjavastutusorganisatsioonid	ET – ettevõtete erakapitali investeering
(TO) – teostajaks taaskasutusorganisatsioon	RVP – finantseerimine reoveepuhastite haldajate poolt

7.1 Hinnanguline investeeringute vajadus

Tabelist 6.2 tulenevalt on hinnanguline investeeringute vajadus kogumissüsteemide ja täiendava infrastruktuuri jaoks järgmine:

- Korraldatud jäätmeveo süsteemi loomine koos kogumispunktidega, konteineritega jne;
- Biolagunevate jäätmete kompostimine;
- Ohtlike jäätmete kogumispunktide asutamine;
- Ohtlike hoonete lammutamine koos jäätmete käitlemisega.

Jäätmehoolduse tegevused ja rahaline koormus jagunevad eri tasandite – riigi, maakonna, omavalitsuse, erasektori ja jäätmetekitaja – vahel. Jäätmehooldusesse on võimalik kaasata ka “väliseid” vahendeid. Samuti saab jäätmehoolduse arendamise rahastamiseks taotleda abi

Keskkonnaprogrammist (SA KIK), EL programmide ja struktuurifondidest. Kuna Rägavere Vallavalitsus ei kavanda lähiaastatel jäätmemajanduse valdkonnas täiendava infrastruktuuri rajamist siis puudub vajadus suuremateks investeeringuteks. Kulud korraldatud jäätmeveo süsteemi ettevalmistamiseks, jäätmete kogumispunktide võrgustiku laiendamiseks jne. kaetakse iga aasta lõikes kohalikust eelarvest ja/või taotletakse lisatoetust „välise“ vahendite toel.